

OUUN PURJEHDUSSEURA

TI KAPURJEATIA

No. 4 (115)

Marras 2002

Kuule Timo Visurin upeat tulkinnat kappaleista Merimies laivan kannella, Laineilla näin ja Regattalaulu OPS:n kokoelma CD:llä.

Lisää tietoa takakannessa!

Syyskokous ja puurojuhla
1.12. klo 15
Johteenpookissa

Vastaava toimittaja: Markus Aalto. Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Lehteen tarkoitettu aineisto on toimitettava OPS:n postiosoitteeseen tai vastaavalle toimittajalle. Tilaushinta: Pikapurjehtija on ilmainen OPS:n jäsenille. Muille EUR 4 / vuosikerta. Tilaukset maksamalla tilausmaksu OPS:n tilille Mandatun Pankki 320021-1303301. OPS:n postiosoite on Oulun Purjehdusseura ry, PL 20, 90101 OULU.

Kommodori:

Seppo Silander
Kuikkatie 4 E, 90150 Oulu
puh: 333137, 0400-193122
e-posti: seppo.silander@kolumbus.fi

Varakommodori

Joni Skiftesvik
Taskilantie 7, 90580 Oulu
puh: 556 5054, 050-558 6198
e-posti: joni.skiftesvik@mail.suomi.net

Sihteerit:

Hannu Pajunen
Keinupuisto 7 C, 90160 Oulu
puh: 330 197, 040-847 0397
e-posti: pajunen@osakk.fi

Jäsenasiat:

Seppo Silander (yht. tiedot edellä)

Taloudenhoitaja:

Maija Nurminen
Postiosoite Värtöntie 2 A 5, 90230 OULU
puh: 0500 292 041, 0400-698752
e-posti: maija.nurminen@ouka.fi

Kilpailupäällikkö:

Timo Karsi
Kurkelantie 3 B 15, 90230 Oulu
puh: 339658, 050-569 8659
e-posti: timo.karsi@saunalahti.fi

Katsastuspäällikkö:

Jukka Feiring
Torpankatu 17 E, 90230 Oulu
puh: 530 4846

Junioripäällikkö:

Heikki Laitinen
Kaskiahonkuja 5 B, 90240 Oulu
puh: 336 113, 050-561 7106
e-posti: Heikki.Laitinen@rokua.spa.fi

Matkapurjehduspäällikkö:

Leo Hahtonen
Kangastie 1
90810 Oulu
puh: 0400-682 700
e-posti: leo.hahtonen@lhplastoy.inet.fi

Majaisäntä:

Mauri Kangasluoma
Voudintie 1, 90400 Oulu
puh: 0400-895 805
e-posti: mauri.kangasluoma@luukku.com

Johtokunnan sähköpostilista:
ops-lista@lists oulu.fi

Jäsenten sähköpostilista:
ops-lista@yahooo groups.com

Kotisivu: <http://www.ouulunpurjehdusseura.fi>

No. 4 (115)

Marras 2002

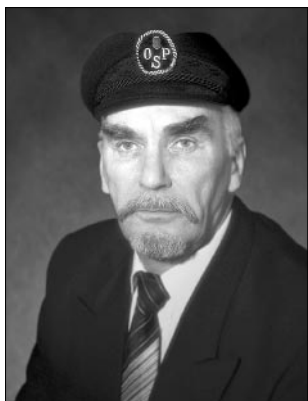
Sisällys:

Windexillä virkaa?	4
Saarnastuolista ylösluettavia määräyksiä flakuista ja reimateista	6
Näin levymme ovat syntyneet, osa 2	8
Kuvia vuosien takaa... ..	10
Pilssi	11

Kansi:

Timo Visuri vauhdissa. Meriaiheisen musiikin suuri eteenpäinviejä Oulussa - seuroihin katsomatta.

Pikapurjehtijan vastaava toimittaja:
Markus Aalto
Purjotie 6 B 4, 90460 OULUNSALO
s-posti: markus.aalto@edu.ouka.fi
puh: 5212 428, 050-353 2738

Kommodorin kantilta

Kädessäsi on tämän vuoden viimeinen numero ja valmistaudutaan syyskokoukseen.

Kokouksen pääaiheet ovat ensi vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio. Kokouksessa valitaan myös kommodori seuraavaksi 3-vuotiskaudeksi. Samalla vietetään ”pikku-pikkujoulu” puuroa syöden.

Pakostakin ajatukset ovat jääneet viime kesään ja seuran toimintaan. Suurin huoli on edelleen junioritoiminnan vetäjän puute. Seurassamme on innokkaita junioreita ja venekalustomme on kohtuullisessa kunnossa, mutta seuramme omistamat Zoom 8 veneet ja opparit ovat vajaakäytössä. Seuralla on myös hyvä kumivene huoltoveneeksi. Ranta ja purjehduspaikat ovat kohtuullisen hyvät. Vain toiminnan vetäjä puuttuu. Tähän toimeen kävisi vanhempi juniori tai sitten purjehtivan juniorin isä tai äiti. Toimenkuva ei olisi kovin vaativa, mutta olisihan se toisaalta palkitsevaa nuorisotoimintaa. Lähinnä tulisivat kysymykseen junioritoiminnan koordinointi, harjoitusillat, varusteet sekä veneet ja niiden tasapuolinen käyttö sekä yhteydenpito johtokuntaan. Toiminnassa mukana olevista juniorien vanhemmista saisi varmaankin hyviä avustajia ja tarpeen tullen muutkin seuran jäsenet voisivat tulla mukaan. Jos joku teistä seuramme jäsenistä voisi ottaa juniorien vetämisen vastuulleen, poistaisi hän suuren huolenaiheen johtokunnalta. Palkkioksi tästä työstä saa ainakin hyvän mielen.

Tulevan vuoden toimintasuunnitelmaa kun katselee, sanoisin sen olevan tavanomainen. Askartelemmeko minä sekä johtokunta vanhojen asioiden parissa liikaa. On saatu pelastettua paljon seuramme historiaa. Jäseniltä, jotka ovat eläneet lähihistorian, olemme saaneet arvokasta materiaalia. Tämäkin on varmaan yksi kommodorin ja johtokunnan tehtävistä. Joskus tuntuu siltä, että ”tulevaisuuden visiot” ovat hukassa. Tehdään vain perinteiset toimintasuunnitelmat ja annetaan toiminnan jatkua perinteisellä tavalla. Toisaalta jäsenistöltäkään ei ole kuulunut nurinoita toiminnasta. Onko tästä tehtävä se johtopäätös, että ollaan tyytyväisiä toimintaan?

Nytkin on suuria hankkeita tulossa, kuten Röytän majan maa-alueen osto tai vuokraus. Satamassamme on meneillään uusia hankkeita; halli, Johteenpookin remontti, lisälaiturit ym. Sinänsä nämäkin ovat seuramme toimintaa ja parantavat hyvinvointia ja toimintaedellytyksiä.

On vietetty juhlavuosi viime vuonna ja vedetty henkeä tämä vuosi, mutta mitä sitten?

Ylläpidetään hyväksi havaittua perinteistä toimintaa, mutta jotakin uutta joukkoon voisi lisätä.

Pidetään sääntöjen määräämä syyskokous, syödään joulupuurot ja siinä lomassa voidaan keskustella ainakin edellä mainituista aiheista.

Séppo Silander
Séppo Silander
Kommodori

Windexillä virkaa?

Purjeveneeseen tuntee siitä, että sen maston huipussa kieppuu musta nuoli varressa, josta takaviistoon sojottaa pari viikseä pikku läpyköineen.

Miksi? Varmaan siksi, että niin on muillakin tosipurjehtijoilla tapana.

Lars Bergströmin keksintö

Ruotsalainen lentokoneinsinööri Lars Bergström keksi aikoinaan lisätä tuuliviirinsä herkkyyttä tekemällä sen kevyeksi, tasapainotetuksi ja laake-roimalla sen safiirisella ”kivilaakerilla” kuin taskukellon ikään. Kun siihen lisättiin vielä ”viikset” kulmien vertailumerkeiksi, saatiin yksinkertainen ”tarkkuusinstrumentti” suhteellisen eli näennäisen tuulikulman (‘apparent wind angle’) arvioimiseen. Sittemmin tästä viiristä tuli myyntimestys tavaramerkillä «Windex», jolla jäljittelijöitäkin riittää.

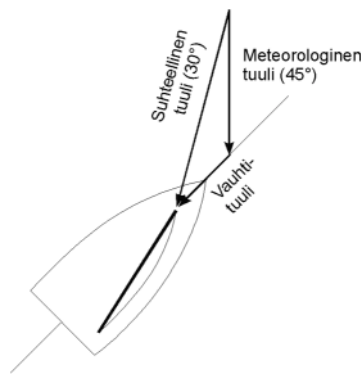
Suhteellinen tuulikulma luovilla

Useimmilla köliveneillä ja nostoköliveneillä pääsee luovimaan 42-45° kulmaan tuulen silmästä hieman olosuh-teista riippuen. Rajoittavaksi oikeastaan muodostuu se, mikä on veneen kokeman suhteellisen tuulen kulma veneen keskilinjaan nähden. Suhteellinen tuuli taas on todellisen (meteorologisen) tuulen ja vauhtituulen resultantti, joka luovilla kääntyy sitä enemmän vastaiseen mitä nopeammin vene kulkee (Kuva 1).

Tällä vastaiseen kääntymisellä on rajansa, koska tuulen noste on etupäässä kohtisuorassa kankaan pintaan nähden ja sitä paitsi tuulen vastus pyrkii painamaan venettä myötäiseen. Purjevoimille on siis jätettävä myös tietyn suuruinen eteenpäin kuljettava komponentti, jonka osuus kokonaisvoimista valitettavasti jää sitä pienemmäksi, mitä vastaisempaan ajetaan.

Koko purjekerran efektiiviseksi jalustuskulmaksi, joudutaan jättämään n. 12°, jolloin tuulen kohtauskulmaksi koko purjekertaan nähden jää noin 15°.

Joudutaan siis tekemään kompromissi vauhdin ja nousukulman välillä, ja tässä käyttökelpoinen käsite on ”vauhti kohti seuraavaa kääntömerkkiä” eli ”velocity made good” (VMG). Tämä VMG vauhti on trigonometrisen funktio (luovilla nopeus x nousukulman kosini), joka optimoidaan valitsemalla nousukulma ja sen määräämä venenopeus.

Kuva 1. Useille veneille maksimaalinen VMG luovilla saavutetaan 27-30 asteen suhteellisella tuulikulmalla, jolloin päästään n. 45° tuuleen.

Useille veneille vauhti ja nousukulma asettuvat VMG:n optimissa sellaisiin arvoihin, että suhteellinen tuuli on 27-30° keulasta hyvinkin laajalla tuulennopeusalueella.

Tuuliviirin referenssiarvoiksi kannattaa siis asettaa niukka 30° veneen keskilinjaan nähden, eli Windexin viiksen väliseksi kulmaksi on säädettävä vähän alle 60°, jos aikoo Windexis-

tään ottaa parhaan hyödyn luovilla.

Onhan meillä virtauslangat

Kilpailussa menestyy huonosti perämies, joka herkeämättä tuijottaa kajuutan seinässä olevaa mittaristoa tai maston huipun viiriä ja unohtaa katsoa ympärilleen. On muitakin tuulen suunnan osoittajia. Tällaisia ovat lähistöllä purjehtivat kanssakilpailijat, fokan etuliesman kankaan käyttäytyminen ja virtauslangat. Ei riitä tieto siitä mihin oma vene pääsee, vaan miten pärjätään suhteessa muihin.

Heikoissa ja keskituulissa ajetaankin fokan virtauslankojen mukaan, kunhan purje on muuten oikein jalustettu. Kovemmassa tulessa luovilla unohdetaan ainakin tuulen puolen virtauslangat, käytetään referenssinä veneen kallistuskulmaa ja ajetaan ”takapuolituntumalla”.

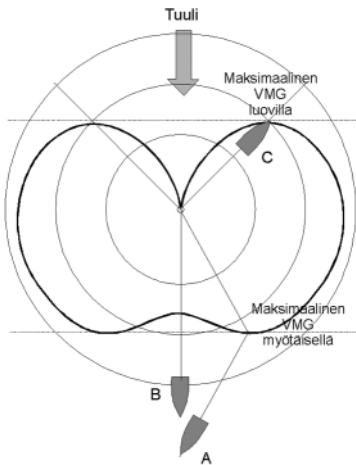
Windex on kuitenkin usein korvaamaton erittäin hengettömässä tulessa - erityisesti jos vielä sattuu satamaan, niin että purjeisiin kiinnitetyt virtauslangat liimautuvat kankaaseen eivätkä värähdäkään, oli kurssi mikä tahansa, ja vielä näkyväisyys on niin huono, että rantojen kiintopisteistäkään ei ole apua ohjailussa ja takapuolituntumakin katoaa. Löysä skuuuttus ja sokea luottamus Windexiin ovat silloin hyvä yhdistelmä.

Mastonhuipun viiri myötäisellä

Oikeastaan suurin hyöty Windexistä on myötäisellä, jolla nopeimman kurssin valinta on vaikeampaa, koska vaihtoehtoja on enemmän ja VMG on suu-

resti tuulen nopeudesta riippuva.

Tässä tapauksessa täytyy olla tiedossa veneen "polaaridiagrammi" joko itse koettuna tai vaikka IMS veneen mittakirjan mukana saatuna. Polaaridiagrammi kuvaa veneen nopeutta todellisen (meteorologisen) tuulikulman funktiona. Tyypillinen polaaridiagrammi heikolla tuulella on kuvan 2 näköinen. Havaitaan, että siinä on täysmyötäisen kohdalla "kyttyrä", joka johtuu mm. siitä, että täysmyötäisellä purjeita on mahdoton jalustaa siten, etteivätkö ne peittäisi toisiaan. On huomattava, että "kyttyrä" usein katoaa kovalla tuulella, kun uppoumavene kulkee täysmyötäiseen runkonopeuttaan, eikä vauhti leikatessa enää voi lisääntyä. Vain matka kasvaa.

Kuva 2. Eräs tyypillinen polaaridiagrammi heikolla tuulella. Täysmyötäinen on hidas. Etäisyys ja suunta ympyrän keskipisteestä ilmaisevat veneen nopeutta ja kurssia. Vene A ajaa maksimaalista VMG:ta leikatessa ja jiiipaten. Vene B ajaa täysmyötäistä ja häviää. Vene C luovilla ajaa maksimaalista VMG-kurssia.

Koska polaaridiagrammin muoto riippuu tuulen nopeudesta, syntyy hyvin mielenkiintoisia asetelmia, jolloin tietävisin usein voittaa. Pienehköissä yksityisyytensä ei kilpailuisa sallita hienostuneempia purjehdusinstrumentteja kuin kompassi, jossa ei saa olla sisäänrakennettuja matemaattisia toimintoja, ja tuuliviiri, eikä suurempaa tietojenkäsittelykapasi-

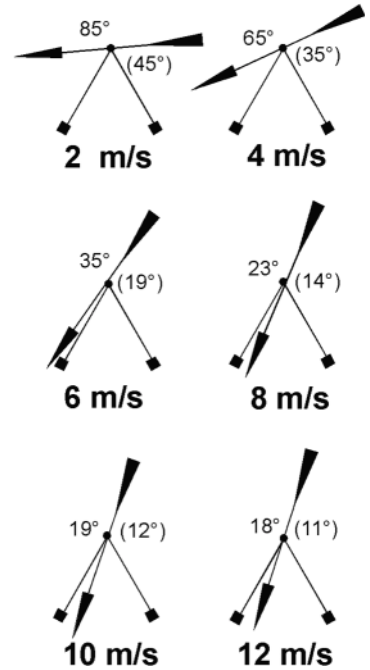
teettiakaan saa olla matkassa kuin mitä miehistön pääkoppiin yhteensä mahtuu. Edullisimman leikkauskulman laskeminen pelkästään kompassilukemista saattaa silloin tuottaa tuskaa. Sen sijaan tuulen nopeuden arvioiminen aistinvaraisesti on vähäisenkin kokemuksen jälkeen helppoa. Kun muistaa myötäisen maksimaalisen VMG-kulman, ja on kotiläksyjä valmistaessaan muuttanut sen suhteelliseksi tuulikulmaksi, voi Windexin avulla ohjata koko ajan maksimaalisen VMG:n mukaisesti vaikka tuulen suunta huojuisi nopeastikin.

Kuvassa 3 on esitetty erään noin 27-jalkaisen köliveneen polaaridiagrammista lasketut suhteellisen tuulen suunnat. Laskelmissa ei ole otettu huomioon purjeen karkipyörteen vaikutuksia. Laskelmien tulos on joka tapauksessa yllättävä. Kun kahden sekuntimetrin tuulessa leikataan 45° tosituuleen, suhteellinen tuuli käy lähes suoraan sivulta. Lenssi on siis muuttunut sivumyötäiseksi, ja vauhti on sen mukainen. Yli kymmenen sekuntimetrin tuulessa ei enää paljon kannata leikkailla.

Windexin tällainen käyttö myötäisellä on vain kirjoittajan, eikä tavan yleisyys ole tiedossa.

Mastonhuipun tuuliviiri on siis melko kätevä apuväline erityisesti myötäisellä, joskin niskansa sen kanssa kyllä saa kipeäksi. Muitakin apuneuvoja kannattaa sen vuoksi harkita. Esim. vanttiin silmäkorkeudelle sidottu C-kasettinauhan tai villalangan pätkä auttaa suhteellisen tuulensuunnan ylläpidossa, joskin hyvät purjehdijat luottavat paljon pelkkiin aistehinsakin. America's Cup-kippari Dennis Conner on kertonut käyvänsä ennen tärkeätä kilpailua parturissa lyhennettävässä niskavillansa vakiopituuteen, jotta tuntisi myötäisellä puuskat ja tuulensuunnat ilman että olisi yhtenään vilkuiltava taakseen.

Windex on yksinkertaisuudessaan hämmästyttävä väline. Oikeastaan siinä ei ole muuta vikaa kuin, että se ei kestä varisten istahtamista. Katkenneita Windexejä löytyy nimittäin lopukesästä oululaispursista yllättävän

Kuva 3. Windex näyttää myötäisellä tällaiselta. Erään köliveneen polaaridiagrammista lasketut, eri tuulen voimakkuuksia vastaavat maksimaalisen VMG:n mukaiset suhteelliset tuulikulmat myötäisellä. Suluissa todelliset (meteorologiset) tuulikulmat.

paljon. Kirjoittaja itse käyttää oma-tekoista Windex-plagiaattia, joka on alumiinipuikoista, alumiinipelistä ja akryylimuovista valmistettu, 1970-lukuisen Lightning-veneen entisen tuuliviirin varteen istutettu, kuulakärkikynän kuulaan laakeroitu, ja sen referenssiviiksien kulma on asetettu 2°27':eli 54 asteeksi. Sanna-myrskysä katosi pyrstö, mutta uusi saatiin istutettua tilalle. Muuten osoitin on kestänyt jo parikymmentä vuotta. Varis on nimittäin viisas lintu, se tietää kokemuksesta, että kolmen millin pyöreässä puikossa varpaat eivät pidä eikä yritäkään taiteilla sen varassa.

Windexin keksijä Lars Bergström kuoli 62 vuotiaana maaliskuussa 1997 lento-onnettomuudessa tehdessään saksauksia itsesuunnitelmallaan moottoripurjekoneella nimeltään Windex 1200. Windexin voittokulku jatkuu kaikesta huolimatta.

Saarnastuolista ylösluettavia määräyksiä flakuista ja reimareista

Sanotaan, että jos ei tunne historiaa, ei tunne tätä päivää. Pikapurjehtija haastaa kaikki veneilijät pönttäämään vanhoja meriteiden määräyksiä ja sääntöjä! Kun vanhat säännöt ovat tiukasti korvien välissä, tämän päivän säännöt saattavat tuntua jopa helpoilta. Ohessa ensimmäinen läksy.

Suomen Suuriruhtinaan Keisarillisen Majesteen Armollinen Ohjesääntö luotsi- ja majakkavirastoille Suomessa. Annettu Helsingissä, 9 p:nä Toukokuuta 1870 (Ylösluettava Saarnastuolista.)

Me ALEKSANTERI Toinen, Jumalan Armosta, Keisari ja Itsevaltiassamme Venäjänmaan yli, Puolanmaan Tsaari sekä Suomen suurruhtinas, y. m., y. m., y. m. Teemme tiettäväksi: että Me, tehdystä alamaisestä esityksestä, armossa olemme hyväksineet luotsi- ja majakkavirastoille Suomessa, säätää ja määrätä seuraavalla tavalla:

Tullimajakkoista ja muista laitoksista merenkulun turvaamiseksi sekä majakkamaksoista ja sen ylöskannosta

33 §.

Flakureimarit, joilla ulkoväylissä tahi niiden luona olevat matalikot ja vedenalaiset kalliot merkitään, ovat seuraavat laatua ja merkintää, nimittäin:

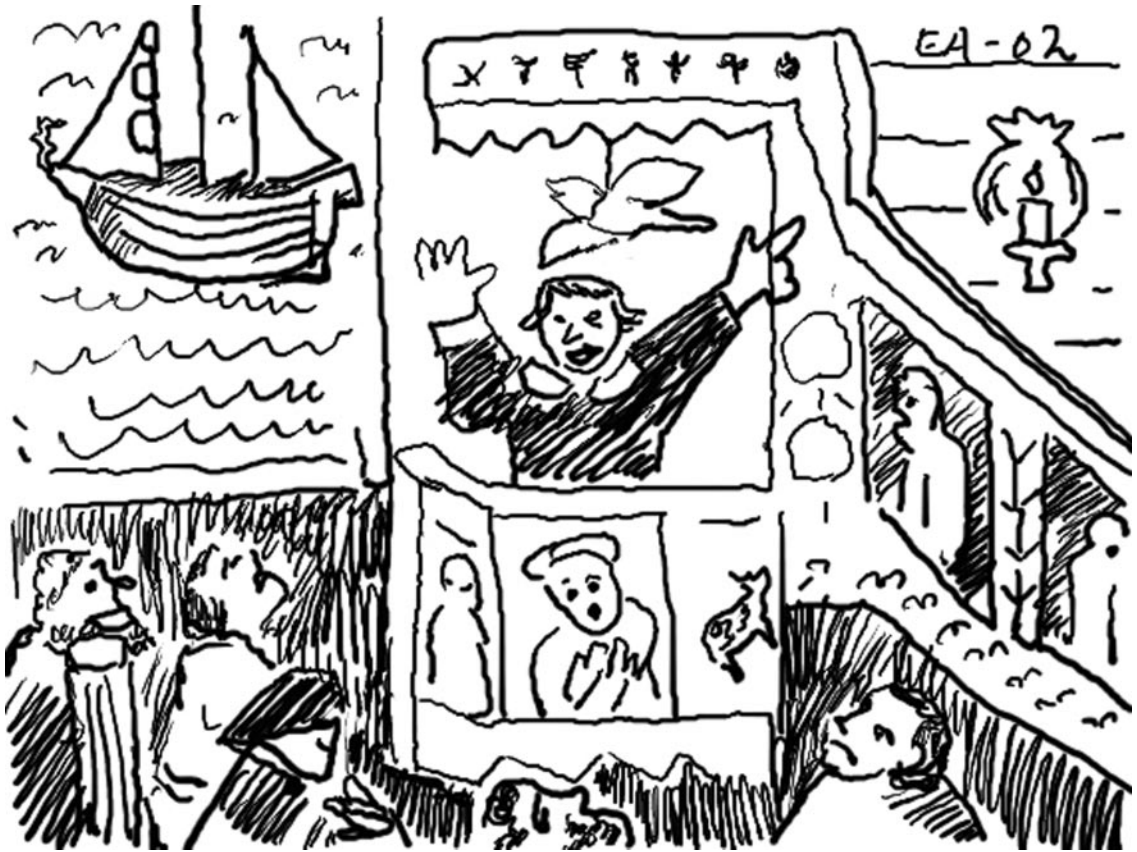
- a. punainen flaku punaiseksi maalatussa tangossa: osoittaa että kari on pohjois-puolella flakua tahi purjeväylää;
 - b. valkoinen flaku valkoisessa tangossa: että kari on etelässä;
 - c. punainen flaku, valkoinen ruutu keskellä, tangossa, jonka yläpuoli on punainen ja alapuoli valkoinen: että kari on idässä;
 - d. valkoinen flaku, punainen ruutu keskellä, tangossa, jonka yläpuoli on valkoinen ja alapuoli punainen: että kari on lännessä;
 - e. pitkinpäin jaettu flaku, puoleksi punainen ja puoleksi valkoinen, tangossa, joka myöskin on vaakasuoraan jaettu punaisiin ja valkoisiin aloihin: että karin kummaltakin puolelta saatetaan laskea.
1. Nämät flakureimarit, joiden flakut eli liput pitää oleman tehtyinä tavallisesta flakuliinasta

sekä pituudeltansa neljäkolmatta ja leveydeltänsä kahdeksantoista tuumaa, numeroidaan erinäiseen numerojaksoon kullakin luotsipaikalla.

2. Meriviitat eli reimarit, joilla sisäväylissä tahi niiden luona olevat riutat ja vedenalaiset kalliot merkitään, ovat seuraavata laatua ja merkintää, nimittäin:

- a. yläpäässä tupsulla tahi huiskulla (luudalla) varustettu viitta punaiseksi maalatussa tangossa merkitsee että kari on pohjan tahi idän puolella viittaa ja purjeväylää;
- b. paljas viitta eli tupsuton viitta, valkoiseksi maalattu, että kari on etelän puolella; ja
- c. yläpäässä yksinkertaisella ristillä varustettu viitta, maalattu valkoisiin ja punaisiin vaakasuorassa juokseviin aloihin, että karin kummaltakin puolelta saatetaan laskea.

1. Mitä muiden merenkulkioita varten olevien tunnusmerkkien ja turvauslaitosten asettamiseen ja merkintöön tulee, niin pitää asianomaisten noudattaman niitä ilmoituksia tästä, joita Luotsi-Ylihallitus jo on antanut taikka vasta ehkä tulee antamaan.

34 §.

1. Jokainen flaku- tahi viittasalko eli tanko pitää oleman ympyriäinen, hyvästi kuivasta, ainakin vuotta ennen käyttämistensä hakatusta puusta, mieluummin kuusesta, ja sisä-kulkuväylissä, veden syvyyttä myöten, niin pitkä että salko ulottuu vähintäänkin kymmenen jalkaa veden pinnan yli, sekä, selvästi kauvas näkyksensä, vedenpäällisen pituutensa keskipaikalta kolme tuumaa poikkimittainen.

2. Niiden flaku- ja viittatankojen, jotka seisovat ulkona meressä tahi isommilla selillä taikka ylimalkaan paikkansa vuoksi ovat vaikeita eroittaa, pitää sitä vastaan oleman isompia ja vedestä viisitoista jalkaa pitkiä sekä poikkimitaten vedenpäällisen pituutensa keski-kohdalta neljä tuumaa.

3. Yksityisten kulkuvesien viitoiksi, joiden ulospanemiseen luotsilaitos ei puutu, käytettköön pienempiä ja hoikempia riukuja.

4. Flaku- ja viittatangot pitää, varustettuina kupaila, jos niin tarpeelliseksi nähdään, oleman sillä tapaa upotettuina koivuisilla vitsatimilla tahi köysillä ja kivillä, että pystysuorina vedessä seisovat ja niin kaukana siitä karista, jota heidän osoittaman pitää, ettei viitan sivutse oikein menevä laiva tule karille käymään. Tästä eroitetaan kuitenkin ne paikat, jotka ovat niin jyrkät ja äkkisyvät, ettei flakua tahi meriviittaa käy asentaminen karinkannan alapuolelle.

5. Reimarien flaku, sekä tupsu ja risti, jolloinka meriviitta-tangot niillä varustetaan, ovat pantava niihin niin lujasti kiinni, ettei niitä muutoin, kuin väkivallalla ja käsin saada irti.

Näin Levymme ovat syntyneet osa 2.

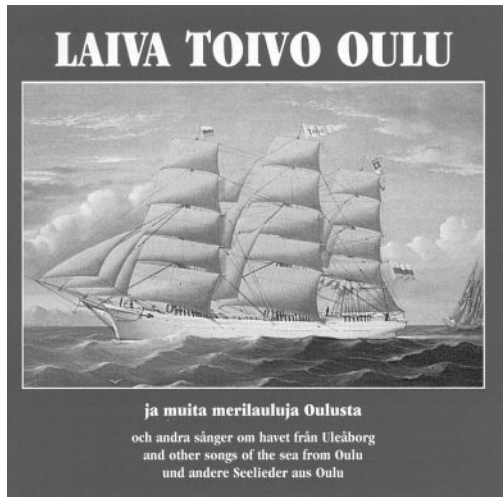
Selekiällä merellä II

Vaikka ensimmäinen levymme sai hyvän vastaanoton, toisen osan tekeminen ei ollut aivan itsestään selvää. Tarkempi tutustuminen levyttämättä jääneisiin oululaiskappaleisiin toi esiin sen tosiseikan, että pitemmistä kokonaisuuksista ainoastaan Hyvästi rakas Kreetuni jäi levyttämättä. Muu ylijäänyt materiaali oli joko aika pienimuotoista tai sanoja ilman säveltä.

Kymmenen vuotta on kuitenkin pitkä aika ja sen aikana sattui yksi yksittäinen tapahtuma, joka ratkaisi osan ongelmasta. Oulu-seura julkaisi vuonna 1983 laulukirjan "Oulussa laulettua" ja siinä oli paitsi ykköslevymme materiaalia myös muutama uusi oululainen merimieslaulu, joista meillä ei ollut tietoa. 110-vuotisjuhlien lähestyessä ajatus toisen osan tekemisestä syntyikin sitten lähes itsestään, mutta kokonaisuuden synnyttäminen vaati joka tapauksessa kompromissien tekemistä aineiston suhteen.

Yhteydenotto Lauri Heikkiseen aloitti taas projektin. Nyt kävi ilmi, että Lauri oli yhdessä Kari Veisterän kanssa perustanut Oulun oman pienimuotoisen studion, jossa levytys voitaisiin tehdä suoraan digitaaliseen muotoon. Edellisen levyn hyvän yhteistyön hyvien kokemusten perusteella sopimus uuden levyn tuottamisesta heidän kanssaan olikin sen jälkeen helppo tehdä.

Laulujen ja esiintyjälistan läpikäyminen selkeytti varsin pian levyn rungon. Matti Esko lupautui heti mukaan. Lauri Heikkisen yhteydet Pohjan Lauluun toivat mukaan Kallen ja pojat, Matti

Uusimmasta CD:stä tilattiin uusi painos, joten sitä saa taas!

Kerolan sekä näyttelijä Ari Piispan Oulun kaupunginteatterista. Työkaverini Jouko Vuorijoki puolestaan lauloi Octaconissa. Tämä nuorten miesten poppoo lähti myös heti mukaan, kun palkkioksi luvattiin maksullinen keikka seuram 110-vuotisjuhliin.

Timo Visuri piti luonnollisesti saada taas mukaan. Timon lauluksi taas valikoituvat ilman suurempaa ongelmaa Timon taitamat 50- ja 60-luvun merimiesiltamaperinteen synnyttämät laulut. Niitä Timo viisui li talteen kasetillisen yhden illan aikana. Niistä sitten valittiin levyille päätyneet laulut yhteistyössä. Regattalauluun tosin tuli taustojen äänitysvaiheessa tehtyä yksi säkeistö liian vähän, valitettavasti.

Neulapoikia ei enää ollut alkupe-
räisessä muodossa olemassa, mutta vain reilu vuosi meidän ensimmäisen levymme valmistumisen jälkeen Katri Antell oli kustantanut Neulapoikien singlen, jonka toisella puolella oli laulu Kaarlen viisu ja toisella puolella Selekiällä merellä. Molemmat laulut oli äänitetty 1982 oululaisessa Timo Tarvaisen, eli ensimmäisen levymme äänittäjän rakentamassa studiossa.

Yhteydenotto Pipu Lanttoon antoi meille luvan käyttää tätä äänitettä levyllämme ja äänitteen käytöstä tehty sopimus on seuran kannalta vielä varsin edullinen. Katri Antell ei halunnut äänitteen käytöstä korvauksia ja mikäli kappaleita soitettaisiin esimerkiksi radiossa levyttämme, seuramme sai lahjoituksena

sen gramex-korvaukset. Niinpä toisen levyn nimikin oli samantien selvä: Selekiällä merellä II.

Mistä vielä laulu tai kaksi?

Ongelmat eivät tosin vieläkään oleet ohi. Materiaalia koko LP:n tekemiseen ei vieläkään ollut aivan tarpeeksi. 100-vuotisjuhlien yhteydessä OPS teki myös laulukirjan ja sen materiaalista erityisesti laulu Laivass' ei ollut kuin muutama henki, tuntui inspiroivan seuralaisia sen verran, että se päätettiin ottaa mukaan varsinkin kun huomattiin, että laulu on tekijänoikeuksista vapaata trad-materiaalia.

Torpan miehen merelle lähtö taas pääsi levyille osittain samasta

syystä, eli trad-materiaalina, osittain sen sanojen vuoksi.

Kesäaika/Talviaika Atlantilla sovitettiin yhteen, jotta niitä ei olisi tarvinnut esittää kahtena puoliminuuttisena.

Sen sijaan Matti Eskon Merelle lähtö kotisatamasta puolestaan supistettiin neljän säkeistön mittaiseksi alkuperäisestä yhdeksän säkeistön pituudesta. Kari Veisterä pääsi laulun kanssa toteuttamaan intohimojaan ja veti sen sovituksen ehkä hieman turhankin moderniksi. Itse tosin pidin sovitusta varsin tyylikkäänä ja varsinkin fonisoolo saa minulta aina täydet pisteet.

No levyn motoksi valittiinkin hieman naapurimaan kuninkaan mottoa lainaillen: Perinnettä kunnioittaen, mutta ajan hengessä.

Ajatuksen Matti Eskon toiseksi lauluksi sain sattumalta kuunnelllessani tuohon aikaan muutaman hittilevyn tehneen Sailor-yhtyeen levyä. Old Nickelodeon song alkoi saada mielessäni suomalaiset sanat ja kun kaikkien mukana olleiden mielestä ajatus kappaleen mukaan ottamisesta oli hyvä, lähdettiin ottamaan selvää, saadaan-

ko laulun suomentamiseen lupa sen oikeuden omistajilta.

Teoston kerrottua minulle yhteystiedot, kävin lähettämässä faksin Oulun pääpostista ja noin viikkoa myöhemmin lupa laulun käyttöön ja suomalaisten sanojen tekemiseen saatiin takaisin faksina Kalevan toimitukseen. Siinä vaiheessa sanat olivat itse asiassa valmiit lukuun ottamatta yhtä säkeistön loppua, jota en saanut toimimaan. Kohdan selvittikin lopulta Kari Veisterä ja sai siten nimensä toiseksi sanoittajaksi.

Matti Esko piti myös laulusta erittäin paljon ja otti sen mukaan seuraavalle LP-levylleen tosin Veikko Samulin uudelleensovituksena. Myöhemmin laulu on löytänyt tiensä mm. Matti Eskon Parhaat- kokoelmalle.

Laiva Toivo taas kanteen

Kannen kanssa ajateltiin pysyä tyyllisesti samoilla linjoilla ensimmäisen levyn kanssa. Olin selvillä siitä, että Hilikka Inkalalla oli Laiva Toivosta myös myrsky-versio ja sen käyttöoikeus saatiinkin ilman ongelmia, kiitos ainakin osittain sen, että Inkalan

suvussakin on ollut aikoinaan merimiehiä. Lisäksi ratkaisua puoli se, että kannen painokustannukset olivat mustavalkoisena huomattavasti värikantta edullisemat.

Kannen painatustyön kanssa en voinut olla aivan niin ortodoksinen kuin edellisellä kerralla, vaan hyväksyin helsinkiläisen kirjapaino Erkki Kurosen tarjouksen. Kuronen oli nimittäin erikoistunut LP-levyjen kansien tekemiseen ja pystyi siten tarjoamaan selkeästi halvimman hinnan.

Kasetin kansi tehtiin Oulussa Painotuvassa ja ne jouduttiin erikseen panemaan paikoilleen Oulussa, jonne kasetit siis tulivat ilman kansilehteä. Samalla paikalleen laitettiin LP:n sisälehti, joka niin ikään painettiin Painotuvassa.

Yksi ilta niidenkin kanssa ährättiin Hammarin tiloissa Kaisun ja kumppaneiden kanssa, mutta niin vain Selekiällä merellä II oli myynnissä jouluna 1990.

OPS:Itä myös edustavat joulukortit

Isommat erät sopimushintaan!

Tiedustelut:

Joni Skiftesvik 050-558 6198

Maija Nurminen 0400-698752

Seppo Silander 0400-193122

Kuvia vuosien takaa...

PILSSI

Uusia jäseniä

OPS toivottaa Riitta Tohilan lämpimästi tervetulleeksi seuraamme!

Sähköpostilista

OPS:lla on oma jäsenten sähköpostilista, jossa voi kysellä, ideoida ja ilmoitella veneilyyn ja seuraamme liittyvistä asioista. Jos haluat vastaanottaa jäsenten sähköpostilistan viestejä, lähetä asiasta tietoa osoitteeseen markus.aalto@edu.ouka.fi.

Palkitut

OPS:n johtokunta päätti jakaa lipunlaskun yhteydessä seuraavat harrastepalkinnot vuoden 2002 toiminnasta:

Suomen Joutsen:

Kalevi Kämäräinen

The Cuthbert Dixon Cup:

Jukka Feiring

Purje- ja moottorimalja 1962:

Janne Salmela

WSF:n muistopalkinto 1971:

Maija Nurminen

Juhanin merimatkataulu:

Kai Collan

Pikapurjehtijan malja:

Ilmo Hassinen

Waldemar Lagerbohmin kierto-haarikka:

Markus Aalto

Venerekisteri nettiin

OPS:n venerekisteri on nyt nähtävissä myös seuramme kotisivuilta. Valitse vasemmasta reunasta kohta "Venerekisteri", niin ajan tasalla oleva venerekisteri avautuu. Toiminto lataa tietonsa suoraan seuran tietokantaohjelmasta, joten se päivittyy reaaliajassa aina, kun venerekisteriin tehdään muutoksia.

<http://www.oulunpurjehdusseura.fi>

Navigointi

GPS:n kanssa pitää olla tarkkana. Viime aikoina Suomessa on yhä enemmän esiintynyt tapauksia, joissa veneenkuljettavat ovat navigoineet GPS:ään luottaen. Laite on päivittänyt tietoja ongelmitta, joten sen antamiin tietoihin on luotettu.

Yleensä laite onkin toiminut oikein, mutta käyttäjä ei. Ongelmatapauksien syy on johtunut usein siitä, että GPS:ään on valittu väärä koordinaattijärjestelmä, tai sitä ei ole valittu ollenkaan, jolloin laite on toiminut oletusasetuksilla. GPS on näyttänyt uskollisesti sijaintiaan, mutta sijainti ei välttämättä olekaan vastannut juuri sitä karttajärjestelmää, joka käyttäjällä on, ja silloin sijaintivirhe on voinut olla useita satoja metrejä.

Jokaisen GPS-laitteen mukana tulee käyttöohje, joka neuvoo tässä asiassa. Jos käyttöohjeen lukemisen jälkeenkään et ole varma karttakoordinaatiston oikeellisuudesta, on syytä kääntyä myyjäliikkeen tai muun asiantuntijan puoleen.

Vesillä liikkuminen ei saisi perustua GPS:n antamiin tietoihin, vaan jokaisen veneilijän pitäisi kyetä liikkumaan alueellaan myös ilman GPS:ää. Jos näin ei ole, on syytä perehtyä merikorttiin uudelleen, huolella ja ajan kanssa, ja sen jälkeen lähteä veneellä hitaasti ajaen kokeilemaan, josko halutut kohteet ja väylät löytyvät. Jos sijainnista on vähänkin epäselvyyttä, vene tulee pysäyttää ja sijainti selvittää.

Suomessa GPS:än koordinaattijärjestelmäksi pitää syöttää FINNISH/FINLAND HEYFORD (joskus myös KKJ). Maailmanlaajuisesti käytössä oleva WGS84 on useissa GPS-laitteissa oletusarvona, mutta se ei ole tarkka Suomessa.

Suomen Veneilyliiton syysliittokokous.

Kokous pidettiin Porin Yyterissä 16.11.2002. Kokoukseen otti OPS:n puolesta osaa kommodori Seppo Silander ja Leo Hahtonen. Tilaisuuteen osallistui 47 seuran edustajat. Kokousohjelma oli tavanomainen: ensivuoden talousarviot ja toimintasuunnitelmat.

Henkilövalinnat oli vaalivaliokunta valmistellut ja menivät sopuisasti läpi muutamalla äänestyksellä. Puheenjohtajana jatkaa Juhani Kankare. Liittohallituksessa jäsenenä jatkaa myös OPS:n Leo Hahtonen, joka olikin varsinainen ääniharava.

Liittomaksu hyväksyttiin esityksen mukaisesti: 7• aikuinen ja 1• juniori, kuitenkin niin, että seuran minimi maksu on 140•.

Luottamusta OPS:ää kohtaan osoittanee se, että 47 seuran joukosta kokouksen puheenjohtajana toimi kommodorimme Seppo Silander.

Hyvää Joulua!

Tv. Pikapurjehtijan toimitus

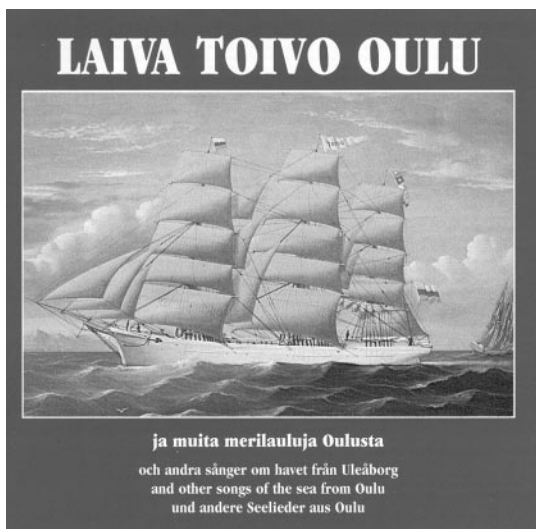
OPS:n sääntömääräinen syyskokous

ja puurojuhla pidetään sunnuntaina 1pv joulukuuta kello 15.00 Hietasaaren Johteenpookissa. Sääntöjen määräämät asiat. Uusien johtokunnan jäsenten valinta erovuoroisten tilalle. Erovuorossa kommodori Sepo Silander ja Leo Hahtonen. Joulupuuro ja kahvitarjoilu. Lisäksi Telakkasäätiön puheenjohtaja T.Ollila kertoo sataman ja ravintolarakennuksen ajankohtaisista asioista.

Erinomainen joululahja!

Uusi painos - edellinen vietiin käsistä

Tunnetuimmat oululaiset merilaulut on tallennettu CD-levylle **Laiva Toivo Oulu ja muita merilauluja Oulusta**. Laulut on koottu OPS:n aiemmin julkaisemista "Selekiällä merellä I ja II" -LP-levyistä.

Tällä OPS:n tuottamalla CD:lla on edesmenneen Jamppa Tuomisen upeasti tulkitsema, 1890-luvulla Oulussa muistiin merkitty "Mua muistatko". Jampin toinen laulu on nimeltään "Meripoika kun merta seilailee".

Toisen Oulun pojan Matti Eskon esittämänä CD:lla on Paavo Sarkkaman "Harmajan lukki", Kyösti Haatajan vuonna 1904 Oulusta muistiin merkitsema "Merimiehen vaivat", sekä perinteiset oululaiset merilaulut "Merelle lähtö kotisatamasta" ja "Vanhat laulut nuo".

Levyn nimikkolaulun, klassikoksi muodostuneen "Laiva Toivo, Oulu" esittää Oulu-kvartetti. Muita esiintyjiä ovat Neulapojat, Matti Kerola, Oulu-kvartetti, Kalle ja pojat, Ari Piispa, Octacon, Kirjoset, Timo Visuri ja Arvo Suomalainen.

Levyn hinta on 15 EUR ja sitä voi tilata Seppo Silanderilta (puh. 0400 193 122, e-posti: seppo.silander@kolumbus.fi) tai rahastonhoitaja Maija Nurmiselta (puh. 0500-292 041, e-posti: maija.nurminen@ouka.fi).